

Sygn. akt VII Ua 80/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz

Sędziowie: SO Małgorzata Jarząbek (spr.)

SO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 grudnia 2017 r. w Warszawie

sprawy z odwołania Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odsetki od zasiłku chorobowego

na skutek apelacji wniesionych przez wnioskodawczynię

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 czerwca 2017 roku

sygn. akt VI U 2/17 oraz wyroku uzupełniającego z dnia 30 sierpnia 2017 roku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-

Północ w Warszawie VI Wydział Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych sygn. akt VI U 2/17

oddala apelacje.

SSO Agnieszka Stachurska SSO Włodzimierz Czechowicz SSO Małgorzata Jarząbek

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 9 listopada 2016r.

znak: (...)o odsetki od zasiłku chorobowego w dniu

21 czerwca 2017 r. wydał wyrok, na podstawie którego oddalił odwołanie.

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2017 r. Sąd Rejonowy uzupełnił wyrok z dnia 21 czerwca 2017 r. w ten sposób, że w komparycji po wyrazach „o odsetki od zasiłku chorobowego” nakazał dopisać wyrazy „o zasiłek chorobowy, o zasiłek macierzyński” oraz wyrazy „od decyzji z dnia 6 września 2016 r. numer: (...)” oraz poprzez dodanie punktu drugiego o treści „w zakresie odwołania od decyzji z dnia 6 września 2016 r. numer: (...)”.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 19 maja 2015 roku, nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że ubezpieczona, jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom - emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym za okres od dnia 1 grudnia 2014 r. Od wskazanej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie, a Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt: VII U 1073/15, wyrokiem z dnia 5 lipca 2016 r. ustalił, iż ubezpieczona Z. K. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2014 r. Przedmiotowy wyrok stał się prawomocny z dniem 25 sierpnia 2016 r.

Na skutek wydania w dniu 5 lipca 2016 r. wyroku przez Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie sygn. akt VII U 1073/15 organ rentowy decyzją z dnia 6 września 2016 roku, znak: (...) uchylił zaskarżone decyzje będące przedmiotem postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie sygn. akt VI U 286/15 i przyznał ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres od 9 lutego 2015 r. do 5 maja 2015 r., od 25 lipca 2015 r.

do 28 sierpnia 2015 r., od 24 września 2015 r. do 21 lutego 2016 r. oraz do zasiłku macierzyńskiego za okres od 22 lutego 2016 r. do 25 września 2016 r. W dniu

12 września 2016 r. nastąpiła wypłata przysługujących ubezpieczonej zasiłków, lecz bez odsetek ustawowych za opóźnienie od poszczególnych kwot zasiłków.

Decyzją z dnia 9 listopada 2016 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił odwołującej się wypłaty odsetek od przysługującego zasiłku chorobowego oraz od zasiłku macierzyńskiego. W uzasadnieniu wskazał, iż uchylił decyzję odmawiającą prawa do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego i dokonał wypłaty świadczeń w dniu 12 września 2016 r., tj. z zachowaniem przewidzianego terminu, który upływał tego dnia, wobec czego nie ma podstawy do wypłaty odsetek.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sądowych i aktach rentowych w zakresie opisanym powyżej z przywołaniem odpowiednich kart akt sprawy, uznając je za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Przechodząc do rozważań nad zasadnością odwołania Sąd Rejonowy wskazał, że z terminem do wydania decyzji określonym w art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych łączy się problematyka odsetek. Przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu w ustaleniu prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca zasiłki bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (ust. 2 ww. art.).

Odwołując się do poglądów orzecznictwa Sąd Rejonowy wskazał, że przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu

w ustaleniu prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia. Zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie: „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno nie wydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania, a zatem w tym ostatnim wypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy, odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia. Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, a w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza,

że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. Organ rentowy ponosi odpowiedzialność wówczas, gdy wydaje decyzję nie przeprowadziwszy dowodów, jakie mógł i powinien był przeprowadzić lub też, gdy błędnie i niezasadnie ocenił zebrane dowody. Nie można jednak obciążyć organu rentowego odpowiedzialnością w sytuacji, gdy nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym pozwalającym na ustalenie prawa wnioskodawcy do świadczenia.

W ocenie Sądu Rejonowego organ rentowy uznając, iż odwołująca się z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom - emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym za okres od dnia 1 grudnia 2014 r. nie był w posiadaniu materiału dowodowego pozwalającego na ustalenie podlegania odwołującej się ww. ubezpieczeniom. Świadczy o tym fakt, że Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie ubezpieczonej w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym nie oparł się tylko na materiale dowodowym zgromadzonym w aktach rentowych, ale stan faktyczny ustalił również na podstawie przeprowadzonych w toku postępowania dowodów. Sąd Rejonowy nie podzielił również stanowiska pełnomocnika odwołującej się, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych również miał możliwość przesłuchania świadków i gromadzenia innego, niezbędnego w rozstrzygnięcia sprawy materiału dowodowego, gdyż organ rentowy nie miał możliwości pozyskania takich dowodów, jakie mogą zostać przeprowadzone w toku postępowania sądowego. Skoro bowiem Sąd Okręgowy sięgnął po środki dowodowe, które dla organu rentowego nie są dostępne w postępowaniu wyjaśniającym, to należy przyjąć, że w tej konkretnie sprawie istniały wątpliwości, których wyjaśnienie uzasadniało przeprowadzanie bardziej szczegółowego postępowania dowodowego. Do zmiany decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych doszło dopiero w wyniku przeprowadzenia postępowania dowodowego, które oprócz analizy akt rentowych objęło wyjaśnienia stron i zeznania świadków. Sąd Okręgowy w Lublinie poczynił własne ustalenia w przedmiotowej sprawie, w oparciu o zgromadzony w postępowaniu przed sądem materiał dowodowy i to na nich oparł swoje rozstrzygnięcie.

Sąd Rejonowy uznał za nieuzasadnione żądanie odsetek od wypłaconego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych świadczenia. Zgodnie z treścią art. 118 ust 1a ustawy o FUS, to organ odwoławczy wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Gdyby, zatem Sąd Okręgowy w Lublinie nie uznał prawidłowości postępowania organu rentowego zawarłby w sentencji wyroku stosowne orzeczenie o ponoszeniu przez organ rentowy odpowiedzialności. Jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, to za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. W ocenie Sądu Rejonowego organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, przyjmując, iż dniem wyjaśnienia tej okoliczności jest dzień uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 5 lipca 2016 r., tj. dzień 25 sierpnia 2016 roku, bowiem organ rentowy otrzymał wyrok Sądu Okręgowego z uzasadnieniem w dniu 28 lipca 2016 roku – tj. przed jego uprawomocnieniem. Organ rentowy wydał decyzję w przedmiocie prawa odwołującej się do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego w dniu 6 września 2016 roku, a więc w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego złożyła w dniu 18 sierpnia 2017 r. (data prezentaty na biurze podawczym) strona odwołująca, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w całości. Pełnomocnik odwołującej zarzuciła skarżonemu wyrokowi:

I. Naruszenie przepisów postępowania, to jest:

1) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na przyjęciu, że:

- organ rentowy nie miał możliwości pozyskania takich dowodów, jakie mogą zostać przeprowadzone w toku postępowania sądowego,

- gdyby Sąd Okręgowy w Lublinie nie uznał prawidłowości w postępowaniu organu rentowego, to zawarłby w sentencji wyroku stosowne orzeczenie o ponoszeniu przez organ rentowy odpowiedzialności,

- dniem wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji był dzień uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie;

b) brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego polegający na pominięciu przez Sąd Rejonowy dokumentu w postaci zakresu obowiązków ubezpieczonej, co prowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych, tj. przyjęcia, że środki dowodowe, po które sięgnął Sąd Okręgowy w Lublinie w postaci wyjaśnień stron i zeznań świadków, nie były dostępne w postępowaniu wyjaśniającym,

2) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia w uzasadnieniu wyroku, dlaczego w ocenie Sądu Rejonowego organ rentowy nie miał możliwości pozyskania takich dowodów,

II. Naruszenie prawa materialnego, tj.

1) art. 86 ust. 1 u.s.u.s. w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej w zw. z art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej poprzez błędne uznanie, że opóźnienie w przyznaniu prawa do zasiłków chorobowego i macierzyńskiego było skutkiem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności, a także

2) art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej w zw. z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej w zw. z art. 85 ust. 1 u.s.u.s. poprzez błędne uznanie, że dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do świadczenia.

W oparciu o powyższe zarzuty pełnomocnik odwołującej wniósł o zmianę skarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. w ten sposób, aby przyznać odwołującej prawo do wypłaty odsetek od zasiłku macierzyńskiego wypłaconego za okres od 22 lutego 2016 r. do 25 września 2016r.

W uzasadnieniu apelacji pełnomocnik odwołującej wskazał, organ rentowy nie podjął żadnej inicjatywy dowodowej w kierunku dokładnego ustalenia okoliczności faktycznych sprawy w zakresie zatrudnienia odwołującej u płatnika składek, w szczególności nie wezwał ani odwołującej, ani zainteresowanego do złożenia wyjaśnień bądź zeznań. Przeprowadzając te dowody, zdaniem pełnomocnika odwołującej, organ rentowy niewątpliwie uzyskałby wiedzę na temat zleceń, w których realizację odwołująca, jako pracownik spółki, była bezpośrednio zaangażowana, jak również informacje o kolejnym istotnym źródłem dowodowym w postaci świadka K. S.. Organ rentowy nie wezwał jednak ww. osób do złożenia wyjaśnień, żądając jedynie przedłożenia dokumentów. Tym samym ustalenia Sądu Rejonowego w tym zakresie są błędne. Sąd Rejonowy nie dokonał również wszechstronnej oceny zebranych dowodów, pomijając w zupełności część materiału dowodowego z akt rentowych. Nie wyjaśnił również z jakich przyczyn organ rentowy nie miał możliwości pozyskania takich dowodów, jakie mogły zostać przeprowadzone w toku postępowania sądowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja odwołującej podlegała oddaleniu jako bezzasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i w swoich ustaleniach oparł się na dowodach, których prawdziwość nie była w toku postępowania kwestionowana przez żadną ze stron.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych

z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1368) Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca zasiłki chorobowe na bieżąco, po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłku w terminie, o którym mowa w ust. 1, jest on zobowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 64 ust. 2 cyt. ustawy). Na podstawie art. 85 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778), jeżeli Zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczeń lub nie wypłacił tego świadczenia, jest zobowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W judykaturze ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków jej uzyskania. Drugi ze wskazanych przypadków oznacza sytuację, w której organ rentowy odmawiając świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03). W tym miejscu należy przytoczyć pogląd wyrażony w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r. (I UZP 2/11), zgodnie z którym, gdy wyjaśnienie okoliczności warunkujących nabycie prawa do świadczenia następuje dopiero w postępowaniu sądowym, wyłączenie odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w jego przyznaniu ma miejsce wtedy, gdy mimo podjęcia - w ramach posiadanych kompetencji i nałożonych obowiązków - wszystkich niezbędnych czynności, organ ten nie dysponował materiałem dowodowym pozwalającym na dokonanie ustaleń faktycznych umożliwiających wydanie decyzji zgodnej z treścią wniosku ubezpieczonego. Tym samym organ rentowy ponosi odpowiedzialność za opóźnienie tylko w sytuacji, gdy mając dostęp do wszystkich niezbędnych dowodów pozwalających na przyznanie prawa do świadczenia, tego świadczenia nie wypłacił (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 maja 2014 r., III AUa 2071/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 maja 2014 r., III AUa 1360/13). W wyroku z dnia 27 września 2002 r. (II UK 214/02) Sąd Najwyższy dodał także, że wykazanie istnienia prawa do świadczenia i daty jego powstania obciąża dowodowo wnioskodawcę. Jeżeli zatem organ rentowy, w ramach udzielonych mu kompetencji i nałożonych nań obowiązków, podjął określone przepisami działania zmierzające do wyjaśnienia wszystkich okoliczności warunkujących nabycie przez ubezpieczonego prawa do świadczenia, późniejsza zmiana decyzji odmownej prawomocnym wyrokiem sądowym nie oznacza, że przekroczenie terminu do ustalenia prawa do świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ ten ponosi odpowiedzialność w rozumieniu art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie Sąd rozpoznając sprawę o odsetki badał, czy w trakcie postępowania sądowego toczącego się na skutek odwołania od decyzji odmawiającej objęcia ubezpieczeniem społecznym z tytułu zatrudnienia przeprowadzone zostały dodatkowe dowody dające podstawę do zmiany decyzji, czy też Sąd oparł się na dokładnie tych samych dowodach, które zebrał organ rentowy.

W treści apelacji pełnomocnik skarżącej podniósł szereg zarzutów, w tym szczególności zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. oraz 328 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazuje, że zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może zostać uznany za uzasadniony wyłącznie wtedy, gdy dochodzi do szczególnie drastycznego uchybienia konkretnym zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego i to w ocenie określonych konkretnych dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 2004 r. sygn. akt III CK 245/04); odmienna ocena dowodów, przekonanie o ich wiarygodności, wadze, nie może stanowić podstawy do zmiany lub uchylenia wyroku, gdyż pozbawiałoby to sąd prawa do dokonania swobodnej oceny dowodów, przyznanego właśnie w art. 233 § 1 k.p.c. (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2005 r. sygn. akt III CK 314/05 oraz z 7 października 2005 r. sygn. akt IV CK 122/05). Treść art. 233 § 1 k.p.c. może stanowić skuteczny punkt zaczepienia

apelacji jedynie wtedy, gdy posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi skarżący wykaże, że doszło do rażącego naruszenia ustanowionych w nim zasad oceny wiarygodności i mocy dowodów, a nie wtedy gdy forsuje on własny stan faktyczny, a w konsekwencji i ocenę prawną (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 kwietnia 2013 r. I ACa 67/13). Z istoty zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 233 k.p.c. wynika bowiem, że sąd, zgodnie ze swoim przekonaniem, zasadami logiki i doświadczenia życiowego, decyduje, które fakty uznaje za udowodnione i z materiału dowodowego wybiera te dowody, które zasługują w jego ocenie na wiarygodność i przyznanie im mocy dowodowej.

W ocenie Sądu Okręgowego skarżąca nie wykazała żadnych szczególnych uchybień, jakimi miałyby się charakteryzować zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego. Zarzut apelacji sprowadza się do prezentacji własnego stanowiska strony skarżącej, a jak wynika z powołanego orzecznictwa, okoliczność ta sama w sobie nie jest podstawą do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 233 § k.p.c. Mając na uwadze, iż ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego została przeprowadzona prawidłowo,

a wyprowadzone z niego wnioski są logiczne, spójne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to apelacja organu rentowego ma charakter polemiczny i jako taka nie może stanowić podstawy do skutecznego postawienia Sądowi I instancji zarzutu naruszenia

art. 233 § 1 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego, o ile należy zgodzić się ze stanowiskiem pełnomocnika odwołującej, że ZUS miał możliwość przeprowadzenia dowodu z zeznań wskazywanych przez nią świadków w toku postępowania wyjaśniającego, o tyle nie jest jednoznaczne, że dowody te potwierdziłyby rzeczywisty wymiar zatrudnienia odwołującej u płatnika składek. Analizując akta sprawy VII U 1073/15 należało zgodzić się ze stwierdzeniem, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznając, iż odwołująca nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym za okres od dnia 1 grudnia 2014 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie był w posiadaniu materiału dowodowego, który pozwoliłoby na poczynienie ustaleń odmiennych. W trakcie postępowania wyjaśniającego płatnik składek i odwołująca się przedłożyli dokumentację z akt osobowych odwołującej, listy płac, kopię wizytówki oraz niepodpisanych faktur, z których to dokumentów nie wynika, aby odwołująca faktycznie świadczyła pracę. Odwołująca do momentu zawarcia umowy o pracę pozostawała członkiem zarządu spółki, która później ją zatrudnienia, zaś jej zakres obowiązków w dużej mierze pokrywał się z czynnościami dyrektora zarządzającego. Nadto, niezdolność do pracy odwołującej powstała nieco ponad miesiąc przed jej zatrudnieniem, zaś wysokość przysługującego jej wynagrodzenia przekraczała kwotę 11.000 zł brutto miesięcznie. Zdaniem Sądu Okręgowego powyższe ustalenia poczynione w ramach ustaleń kontrolnych ZUS mogły nasuwać uzasadnione wątpliwości co do rzeczywistej intencji stron stosunku pracy. Wątpliwości te zostały rozwiane dopiero w toku postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Lublinie pod sygn. akt VII 1073/15, w którym przedłożono dodatkowe dowody w postaci dokumentacji medycznej oraz dokumentów potwierdzających wyniki finansowe i kwalifikacje odwołującej, a także jej akta osobowe (koperty k. 6, 23, 32 i 36 a.s. VII U 1073/15). Ponadto przesłuchano dwóch świadków, w tym prezesa zarządu spółki (...), a także odwołującą. Należy zaznaczyć, że to Sąd Okręgowy w Lublinie sięgnął po te środki dowodowe – kilkakrotnie wzywając odwołującą i płatnika składek do przedłożenia stosownych, wymienionych powyżej, dokumentów. Dopiero po uzyskaniu tych dowodów możliwe było ustalenie okoliczności dotyczących zatrudnienia odwołującej oraz związanych z powstałą wkrótce po zatrudnieniu niezdolnością do pracy, jak również innych, które miały wpływ na zmianę zaskarżonej decyzji organu rentowego o stwierdzeniu podlegania przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym.

W ocenie Sądu Okręgowego brak jest również podstaw do czynienia Sądowi Rejonowemu zarzutu w zakresie wypowiedzi, o braku orzeczenia Sądu Okręgowego w Lublinie o odpowiedzialności organu rentowego. Podnosząc zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w tym kontekście pełnomocnik odwołującej zdaje się pomijać kontekst całej wypowiedzi. Sąd Rejonowy faktycznie stwierdził, że gdyby Sąd Okręgowy w Lublinie nie uznał prawidłowości postępowania organu rentowego, to zawarłby w sentencji wyroku stosowne orzeczenie o ponoszeniu przez organ rentowy odpowiedzialności. Sąd Rejonowy nie czyni jednak z powyższego stwierdzenia podstawy wyrokowania – sam bowiem w dalszej części rozważań uznaje, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za niewydanie decyzji –

wskazuje jedynie na pewien sposób rozumowania. W żadnym zaś miejscu nie wskazuje, że wobec braku orzeczenia przez Sąd Okręgowy w Lublinie o odpowiedzialności organu rentowego nie ma podstaw do orzekania o odsetkach. W konsekwencji powyższy zarzut skarżącego należało uznać za nietrafny.

Za słuszne należało uznać stanowisko Sądu Rejonowego co do ustalenia, że organ rentowy wydał decyzję przyznającą odwołującej prawo do wnioskowanych świadczeń w ustawowym terminie. Sąd nie podzielił stanowiska pełnomocnika odwołującej oraz liczonego przez niego początku biegu terminu od upływu 30 dni od daty złożenia dokumentów poświadczających jej czasową niezdolność do pracy zgodnie z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej. Organ rentowy w toku postępowania nie kwestionował prawidłowości wydanych powodce zwolnień lekarskich, nie można więc mówić o kwestionowaniu czasowej niezdolności do pracy wnioskodawczyni, a więc działaniu zawinionym przez organ rentowy. Tym samym początek biegu 30 dniowego okresu na wypłatę zasiłku chorobowego należy liczyć od daty wpływu do organu rentowego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, a nie od daty złożenia przez nią zaświadczeń lekarskich oraz od daty wymagalności zasiłku macierzyńskiego. Nie ma bowiem wątpliwości, że organ rentowy przyznał odwołującej prawo do świadczeniach po tym, jak decyzja w przedmiocie obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym została zmieniona na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie. Opóźnienie w przyznaniu i wypłaceniu odwołującej wnioskowanego świadczenia było więc następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności, a termin na wydanie decyzji należało liczyć do daty wpływu ww. rozstrzygnięcia do organu rentowego. Skoro bowiem ZUS nie przyznał odwołującej prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego ze względu na zakwestionowanie istnienia tytułu ubezpieczenia, to przyznania prawa do ww. świadczeń było możliwe dopiero po wyjaśnieniu tej okoliczności. Powoływanie się przez Sąd Rejonowy na art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1383) nie było zasadne, nie zmienia to jednak faktu, iż organ rentowy przed zmianą decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym nie miał podstaw do przyznania odwołującej prawa do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego. Brak zastosowania art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej do zasad wypłaty zasiłku macierzyńskiego nie wyklucza oceny okoliczności, które stanowiły przyczynę opóźnienia organu rentowego, wynika to wprost z treści art. 85 u.s.u.s. Sąd Rejonowy ustalił, że wydanie przez ZUS decyzji o przyznaniu prawa do zasiłków nastąpiło z opóźnieniem, za które nie można było jednak organowi rentowemu przypisać odpowiedzialności, gdyż odbyło się to dopiero na skutek wzruszenia decyzji o niepodleganiu ubezpieczeniom społecznym.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie było również podstaw do stwierdzenia zasadności zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 328 § 2 k.p.c. Zaznaczenia wymaga, zarzut naruszenia ww. przepisu może odnieść skutek tylko wtedy, gdy z uwagi na wadliwość uzasadnienia, nie poddaje się ono kontroli instancyjnej, to jest wtedy, gdy treść uzasadnienia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny, zrozumienia toku rozumowania sądu, który doprowadził do wydania orzeczenia, gdy sfera motywacyjna pozostaje nieujawniona bądź niezrozumiała lub gdy zawarte w nim rozważania pozostają całkowicie bez związku z rozpoznawaną sprawą. Tylko bowiem w takim przypadku uchybienie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy (zob. wyroki Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 5 maja 2017 r., I ACA 956/16; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 maja 2017 r. III AUa 1256/16). Innymi słowy, zarzut naruszenia ww. przepisu może być usprawiedliwiony jedynie w wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu całkowicie lub w decydującej części uniemożliwia dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07). Taka okoliczność w ocenie Sądu Okręgowego nie zachodzi jednak w niniejszej sprawie, gdyż w uzasadnieniu skarżonego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy w zdecydowanej części przedstawił motywy swoich rozstrzygnięć oraz dowody, na których się oparł, a tym samym skarżone rozstrzygnięcie poddaje się kontroli instancyjnej.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał skarżony wyrok Sądu Rejonowy za prawidłowy. Sąd Rejonowy dokonał właściwych ustaleń stanu faktycznego i prawidłowo zastosował przepisy dotyczące prawa do odsetek za opóźnienia. Z kolei podniesione przez stronę powodową zarzuty nie były zasadne i nie mogły skutkować ani uchyleniem skarżonego orzeczenia, ani jego zmianą.

Z tych też względów Sąd Okręgowy oddalił apelację strony odwołującej, jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. orzekając jak w sentencji wyroku.

SSO Agnieszka Stachurska SSO Włodzimierz Czechowicz SO Małgorzata Jarząbek (spr.)

Zarządzenie: (...)

(...)